

**การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสร้างชุมชนเข้มแข็ง
ของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี**
**The Public Participation In Building Strong Community
of Prak Kret Town Municipality, Nonthaburi Province**

ชาญชัย ชัยรุ่งเรือง *

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสร้างชุมชนเข้มแข็ง ของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี” มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) ศึกษาภูมิหลังของประชาชนที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสร้างชุมชนเข้มแข็ง ของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ๒) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสร้างชุมชนเข้มแข็งของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี และ ๓) ศึกษารูปแบบของปัจจัยที่เหมาะสมต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสร้างชุมชนเข้มแข็ง ของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี อย่างยั่งยืน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามจำนวน ๔๐๐ ชุด โดยใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การหาค่าร้อยละ และ Multiple Regression โดยวิธี Stepwise เพื่อหาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสร้างชุมชนเข้มแข็ง ของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

ผลการศึกษาพบว่า

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านบทบาทในสังคม ที่ตอบว่าเห็นด้วยอย่างยิ่งคือ ท่านช่วยแก้ไขปัญหาของชุมชนโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ร้อยละ ๘๗.๘
ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านความเชื่อถือศรัทธา ที่ตอบว่าเห็นด้วยอย่างยิ่ง คือ ท่านเชื่อว่านโยบายการสร้างชุมชนเข้มแข็งของรัฐบาล เป็นนโยบายที่สร้างความมั่นคงให้แก่ประชาชน ร้อยละ ๑๐๐

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านจิตสำนึกต่อการรักชุมชน ที่ตอบว่าเห็นด้วยอย่างยิ่งคือ ท่านคิดว่าการทำให้ชุมชนเข้มแข็งตามวัตถุประสงค์ของรัฐบาล จะทำให้ชุมชนพึ่งตนเองได้ ร้อยละ ๑๐๐

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านกระบวนการเรียนรู้การมีส่วนร่วม ที่ตอบว่าเห็นด้วยอย่างยิ่งคือ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสร้างชุมชนเข้มแข็งก่อให้เกิดการเรียนรู้ในการพัฒนาชุมชนที่มีศักยภาพ ร้อยละ ๙๖.๕

* คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลสำเร็จการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสร้างชุมชนเข้มแข็งของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ที่ตอบว่าเห็นด้วยอย่างยิ่งคือ เรื่อง ชุมชนมีความเข้มแข็งและภูมิคุ้มกันที่ดี ร้อยละ ๗๓.๕

จากการทดสอบสมมุติฐาน พบว่า ภูมิหลังของประชาชน ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสร้างชุมชนเข้มแข็งของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี คือ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ส่วนปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการสร้างชุมชนเข้มแข็งของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ได้แก่ บทบาทในสังคม ความเชื่อถือศรัทธา กระบวนการเรียนรู้การมีส่วนร่วม

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วมของประชาชน, ชุมชนเข้มแข็ง

ABSTRACT

Research titled "The public participation in building strong community of Pak Kret city municipality, Nonthaburi province " aimed to 1) examine the background of people who involved in the public participation in building strong community of Pak Kret city municipality, Nonthaburi province 2) study the factors that affected the public participation in building strong community of Pak Kret city municipality, Nonthaburi province and 3) study the model of public participation in building strong community of Pak Kret city municipality, Nonthaburi province The instrument used in this study was 400 questionnaires which were collected in the study area. The statistics used for data analysis were the percentage and stepwise multiple regression method to determine the factors that affect the public participation in building strong community of Pak Kret city municipality, Nonthaburi province.

Findings were that:

Factors affecting the participation of the social activities and help for solving problems of the community without expecting something in return were at 87.8 %.

Factors affecting the participation in social activities because people had confidence that government's policy to build strong communities in order to create stability for people, were at 100%.

Opinions about the factors that affected the participation of the public consciousness of loving community agreed that the objectives of government's policy would make strong community and self-sufficient, representing 100 %.

Opinions about the factors that affect the public participation in the process of learning to participate agreed that the public participation in building strong community led to the learning in the potential community development, representing 96.5%.

The successful public participation in building strong community of Pak Kret city municipality. Nonthaburi province agreed that the community is strengthened and has better immunity, representing 73.5 %.

The hypothesis testing was found that the background of people that affected the public participation in building a strong community of Pak Kret town municipality, Nonthaburi province consisted of gender, marital status and education level. While the factors that affected public participation in building a strong community of Pak Kret city municipality, Nonthaburi province were social role, faith and the learning process of participation.

Keyword: Public Participation, Strong Community

๑. บทนำ

การเสริมสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง เป็นดังกระแสเรียกร้องของสังคมให้กันกลับมาพิจารณา รากเหง้าของตนเองตั้งแต่ความเป็นจริงของสังคม กระบวนการศึกษาเรียนรู้เพื่อความเป็นไท หันมา สร้างจิตสำนึกของความเป็นพลเมือง สร้างความรักในชุมชนและสิ่งแวดล้อม ให้ทุกคนในชุมชนเข้ามา มีส่วนร่วมในการดำเนินงานและกิจกรรมต่างๆ เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาชุมชนอย่างเข้มแข็งโดย ประชาชนสามารถพึ่งตนเองได้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอย่างยั่งยืน สาเหตุมาจากกระแสการ เปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกประเทศที่ปรับเปลี่ยนเร็วคาดการณ์ได้ยากและซับซ้อนมาก ยิ่งขึ้น ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าว ได้ส่งผลกระทบต่อชุมชนทั้งในเขตเมืองและเขตชนบท จากการ เปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ ภัยธรรมชาติที่รุนแรง เช่น ภัยแล้ง น้ำท่วม วาตภัย เป็นต้น อันเป็นผล มาจากการทำลายธรรมชาติของมนุษย์ กระแสนิยมวัฒนธรรมต่างชาติ การบริโภคนิยม การว่างงาน ความ ขัดแย้งภายในประเทศ ส่งผลให้ความรัก ความสามัคคี ความเอื้ออาทร คุณธรรมของคนในชุมชน ลดลง จึงจำเป็นต้องพัฒนาส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งสามารถพึ่งตนเองได้ และสามารถ ปรับตัวให้ทันกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก ซึ่งจะเป็นหนทางต่อการแก้ไขปัญหาและเป็นแรง หนุนต่อการพัฒนาในทุกๆ ด้าน^๑

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๑ ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาคณะ สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน โดยสร้างภูมิคุ้มกันให้คนไทยและสังคมไทยให้มีการ

^๑ พิเชฐ ทั้งโต, “ยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัย : กับบทบาทการทํานุบำรุงศิลปวัฒนธรรม”, วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์, ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๓ (กันยายน-ธันวาคม ๒๕๕๗) : ๕๑-๖๖.

เรียนรู้ตลอดชีวิต ตระหนักถึงคุณค่า วัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย รวมถึงการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็ง ให้มีการอนุรักษ์และฟื้นฟูภูมิปัญญาท้องถิ่น สนับสนุนให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมคิด และกำหนดแนวทางการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น บนหลักการพึ่งพาตนเองที่คำนึงถึงศักยภาพทรัพยากร ภูมิปัญญา วิถีชีวิต วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมในชุมชนเป็นหลัก โดยให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้ในชุมชนและการถ่ายทอดภูมิปัญญาที่ช่วยพัฒนาทักษะในการประกอบอาชีพ ภายใต้การพัฒนาที่มีแนวโน้มที่จะรับวัฒนธรรม ความเจริญทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของต่างประเทศเข้ามามากยิ่งขึ้น จนอาจกล่าวได้ว่าสังคมไทยในปัจจุบันถูกครอบงำด้วยกระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) ทางความคิดและภูมิปัญญาตะวันตก จนตกเป็นทาสของระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม วัตถุนิยมและบริโภคนิยม ตลอดจนกระแสความทันสมัย ที่มาจากโลกตะวันตกและมีอิทธิพลครอบคลุมทั่วโลก คนไทยและสังคมไทยได้ถูกกระแสเหล่านี้ผลักดันให้ปรับเปลี่ยนความคิด คุณค่า และความเชื่อเกี่ยวกับชีวิต จนก่อให้เกิดปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมตามมาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ พร้อมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ของโลกที่ผันแปรไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งล้วนมีผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศในทุก ๆ ด้าน จึงเป็นเหตุให้ “สังคมมีปัญหา การพัฒนาไม่ยั่งยืน”

ปัจจุบันพบว่า ชุมชนมีความอ่อนแอ เนื่องจากขาดวัฒนธรรมในความมีน้ำใจ ความเอื้ออาทร ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ความรักความหวงแหนในชุมชนน้อยลง เกิดการเปลี่ยนแปลงในชุมชนทุก ๆ ด้าน รวมทั้งสภาพปัญหาต่าง ๆ ตามมามากมาย การแก้ไขปัญหานั้นทำได้ยากขึ้น ศักยภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นได้หายไป ชุมชนจึงขาดรากฐานในการพัฒนาตนเอง แต่ในทางตรงข้ามชุมชนที่มีศักยภาพในการพึ่งพาตนเอง ได้อาศัยวัฒนธรรม ประเพณี พิธีกรรมความเชื่อและใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นในชุมชน มีจิตวิญญาณผูกพันกัน มีความรักใคร่สามัคคีช่วยเหลือแบ่งปันกัน สามารถควบคุมและจัดการปัญหาท้องถิ่นด้วยภูมิปัญญาของตนเองในด้านต่างๆ เป็นชุมชนที่เข้มแข็ง พร้อมรับผลกระทบจากภายนอกได้^๒

เทศบาลนครปากเกร็ดหรือนครปากเกร็ด เป็นเทศบาลขนาดใหญ่ ตั้งอยู่ทางฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยา ในเขตอำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ครอบคลุมพื้นที่ ๕ ตำบล คือ ตำบลปากเกร็ด ตำบลบางตลาด ตำบลคลองเกลือ ตำบลบางพูด และตำบลบ้านใหม่ สภาพพื้นที่สวนผลไม้ต่างๆ ได้เปลี่ยนสภาพและขยายตัวอย่างรวดเร็วกลายเป็นที่พักอาศัย อุตสาหกรรม ห้างสรรพสินค้า โรงภาพยนตร์ ซูเปอร์มาร์เก็ต แต่เทศบาลนครปากเกร็ดสามารถเอาชนะปัญหาความยากจนและภัยธรรมชาติได้ โดยที่ยังไม่ทิ้งรากเหง้าของตนเอง แม้จะมีการเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมตะวันตกที่หลั่งไหลเข้ามาอย่างรวดเร็ว ดังจะเห็นได้จาก การอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญตามสภาพวิถีชีวิตดั้งเดิมไว้ เช่น เกาะเกร็ด หรือประเพณีสงกรานต์แบบรามัญ เป็นต้น ในขณะเดียวกันเทศบาลปากเกร็ดได้กำหนดจุดยืนทางยุทธศาสตร์ (Positioning) ที่สนับสนุนความ

^๒ สมบูรณ์ ธรรมลังกา, “รูปแบบการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐาน ในจังหวัดเชียงราย”, วารสารศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีที่ ๑๕ ฉบับที่ ๒ (เมษายน – มิถุนายน ๒๕๕๖).

เข้มแข็งของชุมชนตามแผนพัฒนาเทศบาลนครปากเกร็ด พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๑ ภายใต้วิสัยทัศน์ที่ว่า “แหล่งการศึกษาชั้นดี ที่อยู่อาศัยชั้นนำ ถิ่นวัฒนธรรมดั้งเดิม ประชาชนร่วมเสริมการพัฒนา ” โดยด้านหนึ่งที่สำคัญ คือ ด้านการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งและมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นโดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างความเข้าใจในสิทธิ และบทบาทหน้าที่ในฐานะประชาชนที่พึงมีในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข การมีส่วนร่วมพัฒนาถิ่นที่อยู่อาศัย ส่งเสริมสนับสนุนการรวมกลุ่มและการสร้างเครือข่ายภาคประชาชนให้มีความเข้มแข็งเป็นกลไกในการพัฒนาท้องถิ่นร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและองค์กรภาคีรัฐในการแก้ไขปัญหาสังคมและการขับเคลื่อนนโยบายภาครัฐให้เกิดผลในทางปฏิบัติ เนื่องจากสภาพพื้นที่ในปัจจุบันของเทศบาลนครปากเกร็ดเป็นที่ราบลุ่มมีชุมชนที่ได้รับการจดทะเบียนถึง ๖๓ แห่ง กระจายอยู่ในพื้นที่ ๖ ตำบล และชุมชนเหล่านี้เป็นตัวอย่างชุมชนที่มีความเข้มแข็งจากการที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม โดยตั้งอยู่หนาแน่นตามริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาซึ่งมีคลองสาธารณะเชื่อมต่อในพื้นที่หลายสายเป็นจุดระบายน้ำจากพื้นที่สูงสู่แม่น้ำเจ้าพระยา แต่เนื่องจากสภาพพื้นที่ซึ่งเป็นที่ลุ่มและคลองสาธารณะที่ตื้นเขินและถูกรุกล้ำบางจุด ทำให้ประสบกับปัญหาน้ำท่วมและน้ำท่วมขังเป็นประจำทุกปี โดยเฉพาะในปี พ.ศ.๒๕๕๔ ที่เกิดปัญหาอุทกภัยครั้งร้ายแรงนั้น เทศบาลนครปากเกร็ดเป็นพื้นที่หนึ่งที่สามารถป้องกันน้ำท่วมได้ อันเกิดจากความร่วมมือของประชาชนในชุมชนอย่างเข้มแข็งนั่นเอง

ด้วยปัญหาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสร้างชุมชนเข้มแข็งของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี” เพื่อศึกษาศึกษาภูมิหลังของประชาชนที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม และรูปแบบที่เหมาะสมในการสร้างชุมชนเข้มแข็ง ของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี เพื่อนำไปเป็นตัวอย่างและแนวทางแก่ชุมชนอื่นๆ ต่อไป

๒. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๒.๑. เพื่อศึกษาภูมิหลังของประชาชนที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสร้างชุมชนเข้มแข็ง ของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

๒.๒. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสร้างชุมชนเข้มแข็งของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

๒.๓. เพื่อศึกษารูปแบบที่เหมาะสมต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสร้างชุมชนเข้มแข็ง ของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

๓. ขอบเขตการวิจัย

๑. ด้านเนื้อหา ศึกษาแนวคิด/ทฤษฎี/ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ การมีส่วนร่วมของประชาชน การสร้างชุมชนเข้มแข็ง

๒. ด้านพื้นที่ ศึกษาชุมชนที่อยู่ในพื้นที่เทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

๓. ด้านประชากร ศึกษาประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชน เทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรีโดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างไว้ที่ ๔๐๐ คน ตามขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane

๔. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสร้างชุมชนเข้มแข็ง ของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งมีขั้นตอนการวิจัย ดังต่อไปนี้

๔.๑) การวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากรที่ศึกษา

ประชากรกลุ่มเป้าหมายสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ คือ ประชาชนทั้งเพศชายและหญิงที่อาศัยอยู่ในเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำนวน ๑๘๒,๙๖๐ คน แยกเป็นเพศชายจำนวน ๘๕,๑๗๘ คน เพศหญิง จำนวน ๙๗,๗๘๒ คน

กลุ่มตัวอย่าง

จากจำนวนตัวเลขของประชากรที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเทศบาลนครปากเกร็ด จำนวน ๑๘๒,๙๖๐ คน ผู้วิจัยจึงได้ใช้วิธีการของ Taro Yamane^๓ การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างยอมให้มีค่าความคลาดเคลื่อนได้ไม่เกินร้อยละ ๕ และที่ระดับความเชื่อมั่น ๙๕ % และกำหนดความมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ ปรากฏว่าได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนประชากรที่สามารถเชื่อถือได้ คือ จำนวน ๔๐๐ ตัวอย่าง ใช้ความคลาดเคลื่อนที่ ๐.๐๕

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างรายชื่อชุมชนที่อยู่ในพื้นที่ตำบลของเทศบาลนครปากเกร็ด มี ๕ ตำบล จำนวนทั้งหมด ๖๓ ชุมชน ซึ่งผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีจับสลากเพียง ๑๐ ตัวอย่าง เพื่อใช้เป็นตัวแทนชุมชนของแต่ละตำบลในการศึกษาครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

ตำบลปากเกร็ด มี ๑๔ ชุมชน จับสลากได้ชุมชนตัวแทน ๓ ชุมชน คือ ชุมชนปากเกร็ดร่วมใจ ๑ ชุมชนสายลม และชุมชนสี่ไชยทอง

ตำบลบางตลาด มี ๑๗ ชุมชน จับสลากได้ชุมชนตัวแทน ๓ ชุมชน คือ ชุมชนบางตลาดพัฒนา ๙ ชุมชนประชาชื่น และชุมชนพบสุข

ตำบลบางพูด มี ๑๗ ชุมชน จับสลากได้ชุมชนตัวแทน ๓ ชุมชน คือ ตำบลบางพูดสามัคคี ๔ ตำบลเสริมสุขนคร และตำบลไทยสมุทร

ตำบลบ้านใหม่ มี ๑๐ ชุมชน จับสลากได้ชุมชนตัวแทน ๒ ชุมชน คือ ตำบลบ้านใหม่สมานฉันท์ ๒ และตำบลดวงแก้ว

^๓ กัลยา วาณิชย์บัญชา, การวิเคราะห์สถิติขั้นสูงด้วย SPSS for Windows, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์, ๒๕๔๖), หน้า ๖๗.

ตำบลคลองเกลือ มี ๑ ชุมชน จับสลากได้ชุมชนตัวแทน ๑ ชุมชน คือ ตำบลคลองเกลือ เอื้ออารี ๓

หลังจากนั้น ใช้วิธีการกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling Random) คือ กำหนดให้แต่ละชุมชนมีกลุ่มตัวอย่างชุมชนละ ๔๐ ตัวอย่าง รวม ๔๐๐ ตัวอย่าง โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลแบบบังเอิญ (Accidental)

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาในงานวิจัยนี้สามารถแบ่งออกเป็น ๓ กลุ่ม คือ

๑. ตัวแปรต้น ประกอบด้วย ภูมิหลังของประชาชน บทบาทในสังคม ความเชื่อถือ ศรัทธา จิตสำนึกต่อการรักชุมชน กระบวนการเรียนรู้การมีส่วนร่วม

๒. ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสร้างชุมชนเข้มแข็ง ของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งสร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการเก็บข้อมูลปฐมภูมิเป็นแบบเชิงสำรวจ (Survey) โดยนำแบบสอบถามไปสอบถามประชาชนในพื้นที่ที่ได้เลือกศึกษาไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

๑.การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามในด้าน เพศ อายุ สถานภาพ สมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชน ใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage)

๒.การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสร้างชุมชนเข้มแข็งของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ การวิเคราะห์ผลสำเร็จการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสร้างชุมชนเข้มแข็งของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ได้ใช้เทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อเรียกตัวแปรที่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

๕. ผลการวิจัย

๕.๑.) ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสร้างชุมชนเข้มแข็งของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี แยกตามปัจจัย ดังนี้

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านบทบาทในสังคม ที่ตอบว่าเห็นด้วยอย่างยิ่งคือ ท่านช่วยแก้ไขปัญหาของชุมชนโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ร้อยละ ๘๗.๘

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านความเชื่อถือศรัทธา ที่ตอบว่าเห็นด้วยอย่างยิ่ง คือ ท่านเชื่อว่านโยบายการสร้างชุมชนเข้มแข็งของรัฐบาล เป็นนโยบายที่สร้างความมั่นคงให้แก่ประชาชน ร้อยละ ๑๐๐

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านจิตสำนึกต่อการรักชุมชน ที่ตอบว่าเห็นด้วยอย่างยิ่งคือ ท่านคิดว่าการทำให้ชุมชนเข้มแข็งตามวัตถุประสงค์ของรัฐบาล จะทำให้ชุมชนพึ่งตนเองได้ ร้อยละ ๑๐๐

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านกระบวนการเรียนรู้การมีส่วนร่วม ที่ตอบว่าเห็นด้วยอย่างยิ่งคือ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสร้างชุมชนเข้มแข็งก่อให้เกิดการเรียนรู้ในการทำแผนพัฒนาชุมชนที่มีศักยภาพ ร้อยละ ๙๖.๕

๕.๒ ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลสำเร็จการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสร้างชุมชนเข้มแข็งของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสร้างชุมชนเข้มแข็ง ของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ที่ตอบว่าเห็นด้วยอย่างยิ่งคือ ชุมชนมีความเข้มแข็งและภูมิคุ้มกันที่ดี ร้อยละ ๗๓.๕

๕.๓. สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

พบว่า ภูมิหลังของประชาชน ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสร้างชุมชนเข้มแข็งของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี คือ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา

ส่วนปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการสร้างชุมชนเข้มแข็งของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ได้แก่ บทบาทในสังคม ความเชื่อถือศรัทธา กระบวนการเรียนรู้การมีส่วนร่วม

๖. อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสร้างชุมชนเข้มแข็งของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี” ผู้วิจัยได้นำผลการศึกษามาอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ ๑ เพื่อศึกษาภูมิหลังของประชาชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสร้างชุมชนเข้มแข็งของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

จากผลการวิจัย พบว่า ภูมิหลังของประชาชนที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสร้างชุมชนเข้มแข็งของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ได้แก่ เพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ ๗๖ ซึ่งเพศชาย จะมีจำนวนที่เข้ามามีส่วนร่วมในชุมชนมากกว่าเพศหญิง เนื่องจากเพศชาย จะให้ความสนใจเรื่องของการปกครอง การบริหาร และการเมืองสูงกว่าเพศหญิง กลุ่มอายุของประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมมากที่สุด ได้แก่ กลุ่มอายุระหว่าง ๕๑-๖๐ ปี ซึ่งเป็นวัยผู้ใหญ่ มีประสบการณ์ มีความสนใจ และมีเวลามากพอที่จะเข้าร่วมในชุมชน นอกจากนี้ ระดับการศึกษาของประชาชนส่วนใหญ่จะอยู่ในระดับประถมศึกษาตอนต้น ซึ่งกลุ่มที่มีการศึกษาระดับนี้ ยังต้องพึ่งพาความช่วยเหลือจากภาครัฐและชุมชน ต้องการหาช่องทางในการ

เพิ่มรายได้ให้กับตนเองและครอบครัวให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ ๓๗ สอดคล้องกับการศึกษาของอัญติการ อาจิวิชัย เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลคำชะอี อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร^๕ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องของการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลคำชะอี อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป ร้อยละ ๓๖.๖๐ และส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง/ค้าขาย ร้อยละ ๖๔.๒๐ ส่วนปัจจัย สถานภาพสมรส ส่วนประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมส่วนใหญ่จะมีสถานภาพสมรส เนื่องจากประชาชนที่มีครอบครัวแล้วจะสนใจต่อสภาพสิ่งแวดล้อมของ ชุมชน/ชุมชน เพราะหากท้องถิ่นที่อาศัยอยู่มีสิ่งแวดล้อมที่ดี ทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ ไม่มีปัญหาโจรผู้ร้าย มีความปลอดภัยทั้งในชีวิตและทรัพย์สิน สิ่งเหล่านี้ย่อมส่งผลต่อสมาชิกในครอบครัวของตนเองให้มีความเป็นอยู่ที่ดีตามไปด้วย สอดคล้องกับการศึกษาของ **ดวงปี คาปาน** ที่มีสถานภาพ แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๕

วัตถุประสงค์ข้อที่ ๒ เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสร้างชุมชนเข้มแข็งของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการสร้างชุมชนเข้มแข็งของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ได้แก่ บทบาทในสังคม ความเชื่อถือศรัทธา กระบวนการเรียนรู้การมีส่วนร่วม เนื่องจากว่า ปัจจัยตัวแรก คือ **บทบาทในสังคม** เป็นสิ่งหนึ่งที่ทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมต่างกันเนื่องจากประชาชนที่มีบทบาทในสังคมสูงจะมีลักษณะความเป็นผู้นำสูงด้วย เช่น ผู้นำชุมชน จะได้รับการยอมรับและได้รับความเชื่อถือจากประชาชนในชุมชน และเป็นผู้ริเริ่มการดำเนินต่างๆ ของชุมชน ทำให้กลุ่มนี้เข้ามามีบทบาทในการสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนและส่วนใหญ่มักมีความพร้อมในเรื่องฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมอยู่แล้ว ดังทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ (Hierarchy of Needs) ของ Maslow ที่ศึกษาไว้ว่า เมื่อมนุษย์มีความต้องการในขั้นความจำเป็นพื้นฐานที่เพียงพอแล้ว ก็จะมีความต้องการในลำดับขั้นที่สูงขึ้นในด้านการได้รับการยอมรับในสังคม การมีชื่อเสียง และเกียรติยศ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของไพรัช ต้นอุด เรื่องการมีส่วนร่วมของผู้นำและประชาชนในการพัฒนาชุมชนเข้มแข็ง เมืองน่าอยู่ : กรณีศึกษา เทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่^๖ พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนและประชาชนทำด้วยการตัดสินใจของตนเองไม่มีแรงกดดันจากกลุ่มอิทธิพลในท้องถิ่นหรือการตอบแทนบุญคุณผู้ที่เคยให้การอุปการะ ช่วยเหลือ แสดงให้เห็นถึงการแยกบทบาทการแสดงออกทางด้านการเมืองกับเรื่อง

^๕ อัญติการ อาจิวิชัย, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลคำชะอี อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, ๒๕๕๓).

^๖ ไพรัช ต้นอุด, “การมีส่วนร่วมของผู้นำและประชาชนในการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งเมืองน่าอยู่ : กรณีศึกษาเทศบาลเมือง เมืองแกนพัฒนา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่”, การค้นคว้าอิสระปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง, (คณะรัฐศาสตร์ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๒).

ส่วนตัวอย่างชัดเจน โดยมีผู้นำชุมชนให้การสนับสนุน ทำให้ชุมชนได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาชุมชนเข้มแข็ง คือ ปัญหาได้รับการแก้ไขที่ตรงจุด การได้รับงบประมาณเพิ่มขึ้น มีรายได้เพิ่มขึ้น ชุมชนสามารถทำแผนพัฒนาชุมชนด้วยชุมชนเองทำให้ชุมชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของโครงการต่างๆ หากพิจารณา ถึงขั้นตอนการมีส่วนร่วมข้างต้น สำหรับช่องทางและลักษณะของการเข้าไปมีส่วนร่วมใน ส่วนของผู้นำชุมชนมีลักษณะของการเข้าร่วมกิจกรรมร่วมกับชุมชน เช่น การเป็นประธานในพิธีการต่างๆ การกระทำที่เป็นตัวอย่างที่ดีให้กับชุมชน การเข้าร่วมงานบุญ งานศพ ของชุมชนอย่างสม่ำเสมอ อีกทั้งยังมีส่วนร่วมในการตัดสินใจการวางแผน การดำเนินการตามแผนงานโครงการของชุมชน

สำหรับปัจจัยด้าน**ความเชื่อถือศรัทธา**นั้น มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนเพราะความเชื่อถือศรัทธาของประชาชนนี้นำไปสู่ความร่วมมือกับนโยบายรัฐเป็นอย่างดี เนื่องจากเห็นว่านโยบายของรัฐมีงบประมาณมาให้ และกำกับดูแลโดยหน่วยงานรัฐที่อยู่ในท้องถิ่นซึ่งมีข้าราชการเป็นผู้ให้คำแนะนำ คำปรึกษาและความช่วยเหลือเพื่อขับเคลื่อนนโยบายไปสู่ความสำเร็จได้ และนำความเจริญมายังประชาชนและชุมชน ประชาชนกลุ่มนี้จึงได้เข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนเพราะความเชื่อถือศรัทธาที่มีต่อรัฐบาล ข้าราชการที่เป็นตัวแทนและผู้นำในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับ Cohen กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในเชิงความรับผิดชอบเกี่ยวข้องกับการ “กระจายภารกิจและความรับผิดชอบ” โดยผู้ประสานงานหลักมักดำเนินการแบ่งสรรภารกิจ/หน้าที่ให้คนกลุ่มต่าง ๆ ที่มีความสำคัญในพื้นที่ อาทิ การพัฒนาความร่วมมือกับผู้นำในท้องถิ่นในการขอ คำสนับสนุนเกี่ยวโครงการ การตั้งคณะกรรมการในการส่งเสริมการดำเนินของโครงการ การจัดการและติดตามการดำเนินงานของโครงการตลอดจนการถ่ายทอดเทคโนโลยีต่างๆ ผ่านการฝึกอบรม และการใช้เครื่องสนับสนุนต่าง ๆ

ส่วนปัจจัย**กระบวนการเรียนรู้การมีส่วนร่วม**นั้น เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญเพราะรัฐบาลมีวัตถุประสงค์ในการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างชุมชนเข้มแข็ง นับเป็นหัวใจของการพัฒนาในทุกระดับ เพราะเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ร่วมคิด วิเคราะห์ ตัดสินใจ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน เป็นการสร้างความเป็นเจ้าของกิจกรรม/โครงการ ประชาชนที่มีความรู้เรื่องการมีส่วนร่วมจะสนใจเข้าร่วมดำเนินงานในกิจกรรมต่างๆ ของรัฐ ตั้งแต่กระบวนการเข้ามามีส่วนร่วมในการรับรู้ การกำหนดความต้องการของตนเอง การให้ความเห็น การริเริ่ม การคิดและตัดสินใจ การดำเนินการ การตรวจสอบ เพราะมีความรู้ (Boom and Others, ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน ย่อมทำให้ประชาชนในชุมชน เป็นผู้ได้รับประโยชน์จากกิจกรรมและโครงการที่ตนเองต้องการ ภายใต้การสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาล กระบวนการเรียนรู้การมีส่วนร่วมในการสร้างชุมชนเข้มแข็งจึงมีผลต่อการที่ประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมมากหรือน้อย ถ้าหากมีความรู้ด้านการมีส่วนร่วมมาก ประชาชนก็จะเข้ามามีส่วนร่วมมาก แต่ถ้าประชาชนมีความรู้ด้านการมีส่วนร่วมน้อย ก็จะเข้ามามีส่วนร่วมในชุมชนน้อยไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ Singhal มีแนวคิดว่า ปัจจัยกระบวนการเรียนรู้การมีส่วนร่วมนั้น เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในการสร้างชุมชนเข้มแข็ง โดยใช้อักษรย่อ C ในการอธิบายเกี่ยวกับ “การมีส่วนร่วม” ของประชาชน ที่เรียกว่า

หลักการ “6 Cs” ประกอบด้วย ๑) การร่วมมือ (Co-operation) หรือการทำงานบนความร่วมมือของคนในท้องถิ่น ๒) การยินยอม (Compliance) หรือการทำงานเพื่อคนในท้องถิ่น ๓) การให้คำปรึกษา (Consultation) หรือการทำงานเพื่อคนในท้องถิ่นและกับบุคคลในท้องถิ่น ๔) การให้ความร่วมมือ (Cooperation) หรือ การทำงานกับคนในท้องถิ่น ๕) การเรียนรู้ร่วมกัน (Co-learning) หรือ การทำงานกับบุคคลในท้องถิ่นและโดยบุคคลในท้องถิ่น และ ๖) การลงมือกระทำร่วมกัน (Collective Action) หรือการทำงานโดยบุคคลในท้องถิ่น นอกจากนี้แล้วยังสอดคล้องกับการศึกษาของนงนุช เครือศรี เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการประชาคมหมู่บ้าน ด้านพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานตำบลลาดขัวญ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการประชาคมในการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานน้อย ควรเปิดโอกาสให้ ประชาชนในท้องถิ่นตนเองมีการจัดทำเวทีประชาคมระดับหมู่บ้านและเวทีประชาคมระดับตำบล โดยมีระบบการจัดการชุมชนตั้งขึ้นเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน มีคณะทำงานกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบที่ชัดเจนและเหมาะสม การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และแนวทางในการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานร่วมกัน

สรุปได้ว่า ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า รูปแบบที่เหมาะสมต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ประกอบด้วยปัจจัย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา บทบาทในสังคม ความเชื่อถือศรัทธา และกระบวนการเรียนรู้การมีส่วนร่วม ตามที่ได้อภิปรายไว้ข้างต้น ซึ่งผลจากการวิจัยครั้งนี้ นำไปเป็นแนวทางในการจูงใจให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างชุมชนเข้มแข็งแก่พื้นที่อื่นๆ และเป็นไปตามแนวคิดการพัฒนาที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นแรงขับเคลื่อนการพัฒนาและความเจริญในชุมชน เพื่อส่งต่อไปยังท้องถิ่นและระดับชาติให้ได้รับผลการพัฒนาโดยประชาชนมีส่วนร่วมตั้งแต่ระดับฐานรากเป็นจุดเริ่มต้น

๗. ข้อเสนอแนะ

๗.๑. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑. รัฐบาลควรจัดสรรงบประมาณให้แก่ชุมชนเพิ่มขึ้น เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายการสร้างชุมชนเข้มแข็ง ให้กระจายครอบคลุมไปยังพื้นที่ของชุมชนทุกแห่ง เพื่อให้ประชาชนได้รับโอกาสจากภาครัฐอย่างเท่าเทียมกันและเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของตนเอง

๒. เทศบาลนครปากเกร็ด ควรมีการประชาสัมพันธ์โครงการ/กิจกรรมของภาครัฐให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างชุมชนเข้มแข็งโดยจัดทำเป็นคู่มือ แผ่นพับ ถึงแนวทางการเข้าร่วม และประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับเพื่อจูงใจให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับชุมชนมากขึ้น

๓. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของภาครัฐ ควรจัดให้มีการฝึกอบรมประชาชนให้มีความรู้ความเข้าใจกระบวนการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการสร้างชุมชนเข้มแข็ง เช่น โครงการอบรมผู้นำเยาวชน รักษ์บ้านเกิด, โครงการ อาสา พัฒนาชุมชน เป็นต้น

๗.๒. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

๑. การวิจัยครั้งต่อไป ศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนและข้าราชการในท้องถิ่น เพื่อทราบความคิดเห็นของทั้งสองฝ่ายในเชิงเปรียบเทียบ และนำมาเสริมข้อมูลเชิงปริมาณให้มีความละเอียดขึ้น

๒. การวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเข้ามาร่วมกับภาครัฐในด้านต่างๆ เช่น การพัฒนาท้องถิ่น การปกครอง การบริหารองค์การ ฯลฯ เพื่อนำข้อมูลมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารภาครัฐให้ดียิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย

(๑) หนังสือ:

กัลยา วาณิชย์บัญชา. การวิเคราะห์สถิติขั้นสูงด้วย SPSS for Windows. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์, ๒๕๕๖.

(๒) วารสาร:

สมบูรณ์ ธรรมลังกา. “รูปแบบการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานในจังหวัดเชียงราย”. วารสารศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีที่ ๑๕ ฉบับที่ ๒ เมษายน – มิถุนายน ๒๕๕๖.

(๓) วิทยานิพนธ์/รายงานวิจัย:

ดวงปี คาปาน. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนิคมคำสร้อย อำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดมุกดาหาร”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา ยุทธศาสตร์การพัฒนา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. ๒๕๕๓.

ไพโรชล ต้นอูด. “การมีส่วนร่วมของผู้นำและประชาชนในการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งเมืองน่านอยู่ : กรณีศึกษาเทศบาลเมือง เมืองแกนพัฒนา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่”. การค้นคว้าอิสระปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง, คณะรัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ๒๕๕๒.

นนุช เครือศรี. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการประชาคมหมู่บ้านด้านพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานตำบลลาดขัว อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่”. การค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ๒๕๕๒.

อัญติการ อาจิชัยย์. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลคำชะอี อำเภอกำแพง จังหวัดมุกดาหาร”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา ยุทธศาสตร์การพัฒนา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. ๒๕๕๓.

อาดิษฐ์ อินทจักร. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลเวียงพร้าว อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่. **การค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต** สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ๒๕๕๒.

๒. ภาษาอังกฤษ

(I) Books:

- Bloom, B.S. and Others. **Handbook on Formative and Summative Evaluation of Students Learning**. New York : Mc Graw Hill, Inc, 1971.
- Cohen, John M. and Uphoff, Norman T. **Rural Development Participation : Concepts and Measures for Project Design Implementation and Evaluation**. New York: the Rural Development Committee Center for international studies, Cornell University, 1977.
- Singhal, A. **Facilitating Community Participation Through Communication For Social Change**. New Delhi: Sage, 2001.

